
Průmysl žádá změnu vzdělávací politiky

Průmysl žádá změnu vzdělávací politiky

Můžeme být znovu technickým srdcem Evropy, oznámili průmyslníci.

Průmysl žádá změnu vzdělávací politiky

/OD NAŠEHO SPOLUPRACOVNÍKA/

Jakou cestu zvolit, aby české hospodářství dokázalo srovnat krok s nejmypělejšími zeměmi? Zástupci Svazu průmyslu a dopravy se včera nového premiéra Stanislava Grosse snažili přesvědčit, aby změnil státní podporu výzkumu.

Jde o to, dohnat dvacetiletou ztrátu, kterou má Česká republika vůči Spojeným státům či Finsku, tedy zemím, kde stát podporuje spolupráci výzkumu a průmyslu už od osmdesátých letch.

Prokletí průměru

Podle expertů Svazu průmyslu se poměry zlepší, až také v Česku vzniknou podle zahraničního vzoru při univerzitách technologická centra. Jejich výzkum by částečně měly financovat podniky, které budou využívat jejich výsledků.

"U nás zatím vědci ani nevědí, že průmysl existuje," hodnotí tuzemskou situaci viceprezident svazu průmyslníků Karel Šperlink.

"Stát dnes podporuje vědu naprosto nevyhovujícím způsobem," dodává Šperlink a dokazuje to výčtem vědeckých výsledků za poslední tři roky. Čeští vědci napsali 115 tisíc spíše průměrných odborných článků, získali ale pouze 300 patentů a nabídli 700 technických řešení. Proto je prý nutné převést vědu na technické univerzity.

Podle předsedy představenstva automobilky Škoda Vratislava Kulhánka mají přitom nedostatky i samotné univerzity. Nenabízejí dost bakalářských programů, kterými by získaly šikovné maturanty pro práci v průmyslu. Na druhé straně nejsou jejich absolventi dost kvalifikovaní na práci v budoucích technologických centrech.

Školy se potýkají i s tím, že nemají dost kvalitních zájemců: premianti středních škol se hlásí spíše na humanitní obory. Stát by proto podle Kulhánka měl mladé lidi ke studiu techniky motivovat, například zavést na univerzitách školné a na těch technických ho odpuštit.

Evropa pro techniku

Jenom s aktivní podporou státu lze využít možnosti, které se technikům dnes nabízejí v Evropě.

"V rámci Lisabonského procesu doporučuje Evropská unie posílit některé vzdělávací obory, k nejdůležitějším přitom patří technika," upozorňuje Pavla Zieleniecová, která v pracovní skupině pro lisabonskou strategii zastupuje Českou republiku.

Podle oficiálních dokumentů EU bude unii pouze v roce 2010 chybět 100 000 absolventů matematických, přírodovědných a technických oborů. Evropa tak zaostává za Amerikou i Japonskem. Americké úrovni se vyrovnají pouze Finové a Irové, kde studenti technických oborů tvoří 35 procent všech absolventů. Česko má takových studentů nejvíc ze všech nových členů EU (31 procent), vzhledem k nižší kapacitě univerzit má ovšem i techniků méně, než je zvykem v západní Evropě. Za Svaz průmyslu se výzkumem vedle Kulhánka zabývá nejvíc generální ředitel české pobočky Siemensu Jan Kafka. Logicky doporučují posílit především studium strojírenských oborů. "Profesí je ale nepoměrně víc - chemie, biologie, na školách by se měl učit i marketink, protože se neumíme prodávat," připouští Kulhánek.

Rychlou změnu podporuje také ředitel kanceláře Rady vlády pro výzkum a vývoj Marek Blaška: "Inovační politika tu neexistuje od roku 1992 a na hospodářství se to už projevuje negativně. Badatele máme na velmi slušné úrovni, jejich výsledky ale nejsou realizovány."

První kroky k centřům

První plány už připravila poradní skupina ministryně školství, složená právě z průmyslníků a rektorů technických univerzit.

Prosazovala zákon o veřejných výzkumných institucích. Podle nových norem, které v září projedná vláda, by bylo možné zakládat technologická centra a jejich podporu by mohli podnikatelé odepisovat z daní.

Rektoři a podnikatelé už domluvili výměnu učitelů a průmyslových expertů, účast podniků na výzkumných projektech studentů a zakládání laboratoří, dotovaných z nadačního fondu firem.

Rektor Českého vysokého učení technického Jiří Witzany říká, že zatím jde jen o nesmělé začátky. "Potřebujeme peníze, které by stát dával pouze na výzkum, aby se naši nejlepší experti nemuseli živit jen učením," upozorňuje.

Chybí mu také větší zájem veřejných institucí. Technologické centrum se již snažil založit s pomocí švédských specialistů v sousedství univerzitního areálu. Magistrát ale dal přednost stavbě obchodního centra. "Vůbec nechápou, co je dnes důležité," komentuje rozhodnutí pražských politiků rektor.

Cesta inovací podle Vratislava Kulhánka

[*] Rezervy technických univerzit

"Technické školy nedokážou připravit dost kvalifikovaných zaměstnanců pro technologická centra. Požadujeme také změny osnov v bakalářských oborech, aby vychovávaly šikovné techniky do továren. Chápeme ale, že školy mají při současné výši pedagogických platů nedostatek kvalitních profesorů a docentů."

[*] Podpořit vědu na školách

"Je nutné převést dotace na vědu z Akademie věd do technických univerzit. Pokud se to podaří, začnou růst technologická centra jako houby po dešti."

[*] Peníze od podnikatelů

"Všechno záleží na penězích a my je dnes chceme do inovací investovat. Zatím je možné dát dvě procenta z daňového základu na sponzorské dary. Potřebujeme ale vyčlenit peníze přímo na podporu vysokých škol. Zatím jsme založili nadační fond, který se zavázal přispívat technikám."

[*] Strojírenství je naše evropská šance

"Nikdo v západní Evropě nechce dělat jako technik, vzniká tak relativně volný prostor. Proto horujeme pro to, udělat z ČR technické srdce Evropy."

Zdroj: (ph)